Regionstyrelsen

FÖRSLAG TILL BESLUT
2021-05-18

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

Ärende 10
RS 2020-0711

Återrapportering hur generationsskifte i vårdens it-miljö kan återupptas

Vi socialdemokrater vill inledningsvis rikta stark kritik mot den blågröna majoritetens hantering av FVM-programmet, efter att upphandlingen avbröts för snart ett år sedan. Den åtgärdsplan som utlovats och nu levereras till regionstyrelsen kan sägas vara en servettskiss på en A4-sida och inte ett tillräckligt beslutsunderlag. Detta är en av regionens största och mest kritiska investeringar, som kommer få omfattande påverkan på hälso- och sjukvården i alla led. Vi hoppas att majoriteten tar ett steg tillbaka och hörsammar våra krav. Det har varit, och är fortfarande, önskvärt att nå politisk samsyn för projekt av den här storleken, som är av särskild betydelse för regionens verksamhet i många år framöver.

Under de senaste åren har det i regionen pågått ett arbete med att införa ett nytt journalsystem och andra stödsystem, programmet för detta har gått under namnet Framtidens vårdinformationsmiljö (FVM). Nuvarande system är på flera sätt utdaterade och behöver bytas ut för att förbättra personalens arbetsmiljö samt skapa möjligheter för patienter att få en närmare och mer patientsäker vård. Initialt gjordes försök till gemensam upphandling mellan landets tre största regioner; Region Stockholm, Västra götalandsregionen och Region Skåne. Detta försök avbröts dock och Region Stockholm har därför sedan 2017 bedrivit arbetet som ett eget program. Vi beklagar att vi inte kom längre i det gemensamma arbetet mellan regionerna.

Programmet FVM har sett som en av regionens mest kritiska investeringar, både för att säkra hållbara systemstöd framåt men också att investeringen kan räknas hem genom effekthemtagning efter implementeringsskedet. Processen för upphandling har varit långdragen och fått avbrytas vid flera tillfällen, bland annat till följd av otillräckliga erfarenhetskrav hos leverantörer och bristande konkurrens. Upphandlingen avbröts sedan i mitten av förra året som en följd av belastningen på vården under pandemin. Socialdemokraterna fann det vara ett rimligt beslut givet det kritiska läget. Vi beklagar att projektet inte gått i mål och oroar oss för att detta ytterligare

kan skada bilden av och förtroendet för Region Stockholm som upphandlingspart.

På innovations- och utvecklingsutskottets möte den 10 september 2020 presenterades en strategi för vägen framåt som en informationspunkt. Då angavs att en åtgärdsplan var under framtagande och att en prioritering för att tillgodose de mest akuta förbättringsområdena genomfördes. Informationen som delgavs utskottet påvisade även en ny riktning för arbetet. Avsikten är inte längre att upphandla framtidens vårdinformationsmiljö som en helhet, utan som flertalet delkomponenter. Tanken är även att upphandlingarna då kan ske steg för steg istället för vid ett samlat tillfälle. Vi ser att denna inriktning ligger fast i den åtgärdsplan som nu presenteras för styrelsen.

Socialdemokraterna är av åsikten att den nya inriktningen kan sägas ligga i linje med den nuvarande synen på hur en organisations IT-miljö organiseras mest effektivt och med högst kvalitet. Förmågan att se system som delkomponenter skapar en större flexibilitet och en bättre förhandlingsposition för regionen. Samtidigt finns nackdelar genom att kontaktytorna blir betydligt fler och en risk att systemen inte fungerar sammanhållet. Primärt fokus för en förändrad IT-miljö måste vara medarbetarnas arbetsmiljö samt patienternas säkerhet och förtroende.

Socialdemokraterna hävdar att ett beslut om förändrad inriktning för arbetet med att ersätta regionens vårdinformationsmiljö måste ske på väl utredda grunder. Vi är av uppfattningen att arbetet sedan upphandlingen avbröts bedrivits på ett alltför långt avstånd från politiken och att alternativa vägar framåt inte har belysts i tillräcklig utsträckning. Vi vill samtidigt ha en djupgående redogörelse till fullmäktige av vad FVM uppnått och hur det genomförda arbetet tas om hand framgent. Det är även av yttersta vikt att skydd av patientdata prioriteras upp i arbetet för att undvika den riskabla väg som Region Skåne slagit in på, där deras upphandling av ett amerikanskt journalsystem medfört risker att patientdata kan hamna hos amerikanska myndigheter.

Programmet har, om arbetet inom 3R räknas in, kostat Region Stockholm över en halv miljard. Av dessa har 355 miljoner, eller 70 % av kostnaderna, betalas ut till konsultbolag. Till detta ska anföras att vid en sammanställning av kostnaderna är de regionanställdas interna tid inte medräknad. Skulle de inkluderas kan hamnar totalkostnaden troligen på miljardbelopp. Om inriktningen nu ska förändras måste det ställas mot hur stor del av det befintliga arbetet som därmed kommer förloras, och om det därmed kan

sägas generera en högre nytta både sett till tid och kostnader. I åtgärdsplanen som nu presenteras står det att läsa att tidigare material från projektet ska återanvändas, men det styrks inte på något sätt och det framgår inte heller i hur hög utsträckning detta ska göras. Konsekvenser av att kraftigt förskjuta tidplanen behöver också analyseras utifrån detta perspektiv. Teknikutvecklingen går snabbt framåt och den förändrade tidshorisonten får troligen stora implikationer på återanvändningsgraden i det material som hittills tagits fram inom ramen för programmet.

Vi kräver att regionstyrelsen tillsätter en extern granskning som belyser de ekonomiska- och verksamhetsmässiga konsekvenserna av att behålla alternativt byta inriktning för arbetet med att ersätta regionens vårdinformationsmiljö. Dessa konsekvenser ska utredas både på kort- och lång sikt. Analysen bör genomföras skyndsamt och färdigställas så fort det är möjligt för att inte förlora tid. Därefter ska vägen framåt sammanställas i en utvecklad åtgärdsplan som i regionstyrelsen.

I samband med beslut om utvecklad åtgärdsplan bör regionfullmäktige även fatta ett nytt beslut om tillhörande investeringsmedel. I majoritetens budget för 2021 kan vi se att investeringsmedlen för FVM på 1,2 miljarder kronor ligger kvar. Dessa bör strykas och ersättas med nya medel som en följd av ett nytt genomförandebeslut.

I underlaget som presenteras för styrelsen föreslås ansvaret för FVM-programmet flyttas från regionstyrelsen till SLSO. Vi ställer oss principiellt bakom de nya styr- och ansvarsprinciperna för vårdens it och tycker att det förenklar att digitalisering styrs på samma sätt som verksamheten i övrigt. Dock menar vi att det kan finnas synnerliga skäl till att regionstyrelsen i vissa fall ska ansvara för vissa typer av projekt, och där vill vi hävda att FVM är ett projekt av sådan karaktär som kräver särskild uppsikt och uppföljning. Ansvaret för FVM bör därför ligga kvar hos regionstyrelsen.

Sammantaget har politiken har en skyldighet att säkerställa att resurser har använts på bästa sätt. Frågan handlar i grunden om personalens arbetsmiljö och patientsäkerheten. Att 3R och FVM dragit ut så långt på tiden med begränsade resultat innebär också att stor del av vårdpersonalens digitala arbetsmiljö har stått helt utan utveckling under lång tid. Vi måste säkerställa att det skyndsamt görs insatser för att förbättra den digitala arbetsmiljön i vården.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår Socialdemokraterna därför regionstyrelsen besluta:

att tillsätta en extern granskning som belyser de ekonomiska- och verksamhetsmässiga konsekvenserna av att behålla alternativt byta inriktning för arbetet med att ersätta regionens vårdinformationsmiljö

att den externa granskningen även innefattar en redovisning av kostnader för konsulter samt interna förvaltningskostnader

att resultaten från den externa granskningen sammanställs i en åtgärdsplan som ställs under politiskt beslut samt att regionfullmäktige föreslås ta förnyat beslut om tillhörande investeringsmedel

att investeringsmedlen tillhörande programmet Framtidens vårdinformationsmiljö stryks ur budget 2021

att regionstyrelsen fortsatt ska ansvara för FVM-programmet